

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

**Middelbaar Beroeps
Onderwijs**

Van

Datum
29 april 2025

Referentie
52158511

Bijlagen

1. Advies expertgroep nieuwe taaleisen in het mbo
2. Advies rekenproblemen in het MBO
3. Adviesrapport uniforme opleidingseisen mbo-docenten basisvaardigheden

nota

2e voortgangsbrief aanpak basisvaardigheden mbo

Aanleiding

U heeft toegezegd om de Tweede Kamer dit voorjaar te informeren over de voortgang van de aanpak basisvaardigheden mbo. Bijgaand vindt u daarom de Kamerbrief '2^e voortgangsbrief aanpak basisvaardigheden mbo'.

Geadviseerd besluit

- Wij adviseren u akkoord te gaan met de Kamerbrief over de voortgang aanpak basisvaardigheden mbo en deze te ondertekenen.

In deze brief biedt u de volgende rapporten aan de Tweede Kamer aan:

1. Het adviesrapport van de expertgroep nieuwe taaleisen in het MBO.
2. Het adviesrapport 'rekenproblemen in het mbo'.
3. Het adviesrapport 'uniforme opleidingseisen mbo-docenten'.

Kernpunten

Met deze brief informeert u de Kamer over:

Aanvullende middelen voorjaarsnota voor extra begeleiding

- Het regeerprogramma onderstreept dat het mbo in deze periode een extra opdracht heeft bij het versterken van de basisvaardigheden¹.
- Hiervoor stelt u voor de studie jaren 2025/2026 en 2026/2027 in totaal €47,2 miljoen beschikbaar via de lumpsumbekostiging². Met deze middelen kunnen instellingen gericht investeren in extra (onderwijs)personeel.

Nieuwe taaleisen en passende examinering nav het adviesrapport

- U geeft aan positief te staan tegenover de voorstellen van de expertgroep voor nieuwe, beter passende taaleisen en een instellingsexamen.
- U geeft aan de komende periode de bruikbaarheid van de taaleisen en de passendheid van een instellingsexamen te willen toetsen in het veld en bij ketenpartners. U geeft aan de Kamer in het najaar van 2025 te informeren over uw richting.

¹ Kamerstukken II 2024/2025, 36725

² Kamerstukken II 2023/2024, 36471, nr. 96

Rekenproblematiek mbo nav het adviesrapport

- Uit het adviesrapport en uit recente cijfers van de Coöperatie Examens MBO blijkt dat de meeste studenten, inclusief die met rekenproblemen slagen voor het rekenexamen.
- Een aandachtspunt uit het adviesrapport is onvoldoende bekendheid met de beschikbare voorzieningen voor studenten met rekenproblemen. U geeft aan hierover met de sector in gesprek te gaan.

Herijking burgerschapsonderwijs

- U geeft aan dat het wetsvoorstel in internetconsultatie is gegaan en dat de Kamer het eind 2025 tegemoet kan zien. U nodigt de Kamer uit om hierover samen het gesprek te voeren.

Docenten mbo

- Samen met het onderwijsveld, werkt u aan aanvullende opleidingstrajecten voor mbo-docenten Nederlands, rekenen en burgerschap. Het onderzoeksrapport gaat over de inhoud hiervan. U geeft aan dat, anders dan eerder vermeld, het wetsvoorstel per 1 augustus 2027 in werking zal treden.

Overige punten

Verder informeert u de Kamer in de brief over de volgende punten:

- Onderzoek naar kansrijke taalinterventies. Hiermee worden mbo-instellingen in staat gesteld evidence-informed te kiezen voor een effectieve werkwijze.
- Aankondiging dat er een herinrichting zal plaatsvinden van de kennispunten, waarover u de Kamer later dit jaar nader informeert
- Stand van zaken peilingsonderzoeken lees- en rekenvaardigheid en uw voornemen een peilingsonderzoek te ontwikkelen voor burgerschap.
- Administratieve lasten in het mbo.

In de bijlage wordt meer specifiek ingegaan op het advies in de rapporten over nieuwe taaleisen, rekenproblemen en opleidingseisen mbo-docenten.

Toelichting

Politieke context

- Vanwege doorstroom van vo naar mbo is er een link met het masterplan basisvaardigheden en het funderend onderwijs. Daarom zal deze Kamerbrief ook ter informatie worden aangeboden aan SOCW.

Krachtenveld

Aandacht voor mbo-studenten met dyscalculie

1. Er is bij de vaste commissie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op 28 maart jl. een burgerbrief binnengekomen van een ouder van een leerling met dyscalculie. De commissie ontvangt graag een kopie van uw reactie;

Datum
29 april 2025

2. De VVD heeft op 9 april jl. Kamervragen gesteld n.a.v. de verplichte rekentoets in het mbo en rekenproblemen bij mbo-studenten. Deze vragen worden separaat beantwoord en tegelijkertijd met deze brief verzonden. In het antwoord op de vragen wordt namelijk verwezen naar het rapport 'rekenproblemen in het mbo' dat met deze brief aan de Kamer wordt aangeboden.
- De Staat van het Onderwijs 2024 constateert een daling van de leesvaardigheid onder mbo-geïndiceerden. Ook voor rekenvaardigheid haalt een deel van de vmbo-leerlingen het vereiste referentieniveau rekenen niet, waardoor zij na instroom in het mbo extra ondersteuning nodig hebben.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

- n.v.t.

Bijlage

Adviesrapport nieuwe taaleisen in het mbo

- Naar aanleiding van een eerder uitgevoerde analyse en evaluatie van de referentieniveaus³ is gebleken dat het huidige referentiekader onvoldoende aansluit op de verschillende mbo-niveaus en de beroepscontext. Zo geldt het minimale referentieniveau 2F voor een te grote en diverse groep studenten. Daarbij geldt voor volwassenen een ander referentiekader, waardoor de instroom naar het mbo wordt belemmerd;
- Conform de gemaakte afspraken in de Werkagenda⁴ heeft een expertgroep daarom opdracht gekregen om advies en uitwerking te geven aan haalbare en uitdagende taaleisen voor mbo-studentengroepen en een advies voor passende examinering.

Relevante adviezen expertgroep m.b.t. taaleisen en passende examinering

- Uitgewerkte taaleisen per mbo-niveau (instroomniveau en niveaus 1, 2, 3, 4)
 - In de uitgewerkte taaleisen heeft de expertgroep de focus gelegd op het leren toepassen van taalvaardigheden die relevant zijn voor functionele situaties waar mbo-studenten na hun diploma in hun werk, vervolgstudie of als burger mee te maken kunnen krijgen.
 - Voor mbo-1-studenten en volwassenen uit de volwasseneneducatie zijn taalsets ontwikkeld voor een logische doorgaande leerlijn en betere aansluiting op mbo-2.
- Reduceren van de taalvaardigheden in het mbo tot lezen, luisteren, spreken en schrijven.
 - Momenteel is nog een aparte vaardigheid gesprekken voeren, de expertgroep adviseert om dit te integreren in het onderdeel spreken.
- Examineren van Nederlands door middel van een instellingsexamen.
 - De examinering van taal in het mbo vindt nu plaats via een centraal examen voor de vaardigheden lezen en luisteren en instellingsexamens voor de overige vaardigheden.
 - Voor het leveren van maatwerk aan de diversiteit van de studentenpopulatie in het mbo en het recht doen aan functionele taalvaardigheid is het nodig om standaardisering en het verplicht inkopen van exameninstrumenten los te laten.
 - De expertgroep adviseert dat een combinatie van examenvormen nodig is die tezamen een representatieve afspiegeling vormen van de beschreven

³ [Analyse en evaluatie referentieniveaus taal en rekenen | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

⁴ [Samen Werken aan Talent | Convenant | Rijksoverheid.nl](#)

taaleisen. Hierbij moet de taalvaardigheid in elk geval in functionele situaties worden beoordeeld.

- De Inspectie van het Onderwijs ziet toe op de validiteit (representativiteit en dekkendheid) van de gekozen combinatie van examenvormen.
- Geen cijferdifferentiatie meer toepassen voor mbo-2
 - Op dit moment krijgen mbo-2 studenten die op hetzelfde niveau taalexamens maken als mbo-3 studenten, bij het vaststellen van het cijfer een extra cijferpunt toegekend. Dit wordt cijferdifferentiatie genoemd en is ingesteld omdat het niveau voor veel mbo-2 studenten te hoog lag. Het leidt echter ook tot onwenselijke situaties, bijvoorbeeld dat mbo-2 studenten met een zeer beperkte taalvaardigheid een diploma kunnen halen.
- Voor een goede borging van de doorlopende leerlijn vo -mbo is aansluiting gezocht met SLO, het landelijk expertisecentrum voor het curriculum, dat in opdracht van het funderend onderwijs werkt aan een vergelijkbaar traject.

Adviesrapport rekenproblematiek mbo

Voor rekenen zijn er al nieuwe rekeneisen geïntroduceerd, die vanaf studiejaar 2022/2023 meetellen de nieuwe instroom van mbo-studenten voor het behalen van een diploma. Er is geen centraal examen meer, alleen een instellingsexamen;

- N.a.v. signalen en een petitie (voorjaar 2024) dat mbo-studenten met rekenproblemen het instellingsexamen niet kunnen halen⁵ is onderzoek naar de omvang van deze doelgroep uitgevoerd.
- Het onderzoek laat zien dat de omvang van deze groep meevalt. De meeste mbo-studenten, inclusief die met rekenproblemen, kunnen met passende begeleiding slagen voor een instellingsexamen rekenen.
 - De eerste resultaten van de rekenexamens (december 2024) bevestigen het beeld dat het om een kleine groep gaat. Zo hebben bijvoorbeeld 346 niveau-2 studenten het rekenexamen na 3 pogingen niet gehaald (op een totaal van 39.895 examens). Dit is minder dan 1% van het totaal.
 - Voor studenten met een toetsscore tussen de 4,5 en 5,5 bestaat daarnaast de mogelijkheid om te compenseren met een voldoende voor Nederlands en alsnog een diploma te halen. Indien alleen zou worden gekeken naar mbo-2 studenten met een cijfer lager dan een 4,5, dan gaat het om 179 studenten (ofwel 0,4%) die geen diploma kunnen halen als gevolg van het niet behalen van de rekentoets.
 - Nog niet alle mbo-studenten hebben een rekenexamen afgelegd op basis van de nieuwe rekeneisen. In 2023/2024 is het 2e cohort gestart en aan het eind van dit studiejaar (2024/2025) hebben vrijwel alle mbo-studenten examen afgelegd op basis van de nieuwe rekeneisen.

⁵ [Vergroot de kans op een diploma voor de MBO-ers met dyscalculie - Petities.nl](https://www.petities.nl)

- Het rapport concludeert verder dat er voldoende maatregelen mogelijk en hulpmiddelen beschikbaar zijn, maar dat die niet altijd bekend zijn of niet altijd optimaal worden benut door mbo-instellingen.

Adviesrapport 'uniforme opleidingseisen mbo-docenten basisvaardigheden'

- In de voortgangsbrief aanpak basisvaardigheden mbo van 4 april 2024, heeft uw voorganger besloten dat er wettelijk aanvullende eisen komen voor mbo-docenten basisvaardigheden.
- Indien een PDG-route of niet aanverwante lerarenopleiding is gevolgd, volgen docenten een (extra) opleiding(straject) aan een lerarenopleiding. Deze opleidingseisen worden verplicht gesteld voor het lesgeven in de basisvaardigheden. Dit leggen we wettelijk vast en u bent reeds akkoord gegaan met het verder uitwerken van het wetsvoorstel. Bij dit proces zullen wij u meenemen voordat keuzes worden gemaakt.
- Per aanvullend opleidingstraject (voor Nederlands, rekenen of burgerschap) leggen we vast aan welke eisen deze nieuw op te zetten trajecten moeten voldoen en wat de inhoud is van deze trajecten: wat moet een mbo-docent die lesgeeft in Nederlands, rekenen of burgerschap kennen en kunnen.
- Het onderzoeksbureau ResearchNed heeft recent een adviesrapport opgeleverd gericht aan OCW over wat de uniforme eisen moeten zijn voor het opleidingstraject voor mbo-docenten die lesgeven in Nederlands, mbo-docenten die lesgeven in rekenen en mbo-docenten die lesgeven in burgerschap.
- U gaat over dit adviesrapport in gesprek met bestuurders van de betrokken partijen, alvorens u de opleidingseisen opneemt in lagere regelgeving.